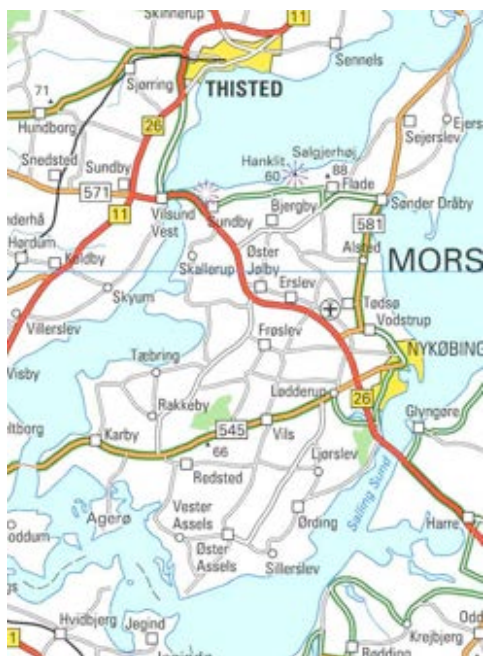

Nykøbing Mors

Nykøbing Mors er den største by på øen Mors i Limfjorden og blev købstad i 1299. Øen afgrænses mod nord af Vilsund og mod syd af Sallingsund. Byens havn blev anlagt i 1788 og blev den første havn i Limfjordens vestlige del. Øen er forbundet med Thy af Vilsundbroen og med Salling af Sallingsundbroen. Tidligere var der færgefart i begge sunde. Så broerne reducerede havnens betydning for øens ca. 22.000 indbyggere og erhvervsliv. Fotoet viser havnen omkring 1900 med nogle fiskere på kajen og nogle Limfjordsjægte i havnen. Foto: Morsø Lokalhistoriske Arkiv.

Mors og øens to broforbindelser i dag

Nykøbing Mors omkring år 1900.

Sallingsundbroen åbnede i 1978 og afløste færgeruten, der var øens livline til Jylland. Havnen er øens største. Havnen har flere havnebassiner, og havnen rummer i dag både en fiskerihavn og en lystbådehavn og har en gravet sejlrende ind til havnen.

På postkortet ses et skib og færgen ved færgelejet i Nykøbing Mors i 1900. Foto: Morsø Lokalhistoriske Arkiv.

Gennembruddet af Agger Tange i 1825 fik byens søfartsflåde, handel, industri og havn til at blomstre. I dag rummer havnen i Nykøbing Mors pakhuse, coastere, fiskekuttere, muslingefartøjer, muslinge- og østersforarbejdning samt et skaldyrsforskningscenter.

Fra ca. 1880 var der en lods, som lodsede fra havnen til alle steder mellem Thyborøn og Løgstør Grunde til 1961, hvor lodsfunktionen indgik i Havnekontoret.

Efter lodslovens ændring i 2006 blev oprettet et privat lodseri, Limfjord Pilot i Lemvig, og i 2015 etablerede DanPilot et datterselskab til lodsbetjening af hele Limfjorden sammen med det daværende private lodseri og Limfjord Pilot som fortsættende navn og med Lemvig som hjemsted. Rigsarkivet opbevarer Nykøbing Mors Lodseris arkivalier fra 1911 til 1961.

Skrevet af Danmarks Lodsmuseumsforening

Lodsvæsenet fastsatte lodspenge i lokaltakster efter den samlede lodstrækning ind eller ud af havne, fjorde og i indre farvande. Taksterne nedenfor er for året 1941.

Nykøbing M. Lodseri.

Lokaltakster.

Lodsaninger.	Skibe under 100 BRT.	Skibe mellem 100-150 BRT.	Skibe paa og over 150 BRT.
<i>Mellem</i>			
Havnen og Søen (41r Odde) ..	1	2	3
<i>Fra Nykøbing M. til:</i>			
Stener	7 ¹ / ₂	8 ¹ / ₂	10
Skive	8 ¹ / ₂	9 ¹ / ₂	11
Hjarbæk eller Kvads	10	11	12 ¹ / ₂
Glyngøre	1	2	3
Doverodde	8 ¹ / ₂	9 ¹ / ₂	11
Tissinghuse	7 ¹ / ₂	8 ¹ / ₂	10
Eierslev	5	6	7 ¹ / ₂
Skarre Hage	7	7 ¹ / ₂	9 ¹ / ₂
Sundby	7 ¹ / ₂	8 ¹ / ₂	10
Marsvig (Fur)	2	3	4
Færker Vig (Fur)	4	4	6
Thisted	7 ¹ / ₂	8 ¹ / ₂	10
Lægstor Gr. (Vestl. Andv.) ...	7 ¹ / ₂	8 ¹ / ₂	10
Lemvig	9 ¹ / ₂	10	12
Thyboron Kanal (Skalhunde- kohn Løb sydl. Andv.)	9 ¹ / ₂	10	12
Krik	9 ¹ / ₂	10	12
Fersund	2	3	4
Oddesund (Broen pass.)	7	7 ¹ / ₂	9 ¹ / ₂
Feggesund (passeret)	7	7 ¹ / ₂	9 ¹ / ₂
Gennem Oddesund (selvstændig Bropassage)	1	2	3

Landsætningspenge.

Sommer 6 Kr. Vinter 8 Kr.

Rejsepenge.

Fra	Struor	Kr.
—	Struor	7,00
—	Skive	4,00
—	Hjarbæk	8,00
—	Glyngøre	2,00
—	Doverodde	10,00
—	Tissinghuse	8,00
—	Eierslev eller Skarre Hage	5,00
—	Sundby	3,00
—	Marsvig (Fur)	5,00
—	Færker Vig (Fur)	5,00
—	Thisted	7,00
—	Lægstor	13,00
—	Lemvig	10,00
—	Thyboron eller Krik	15,00
—	Oddesund	7,00
—	Feggesund	6,00

I sejlskibenes tid var takstfastsættelsen anderledes, og der var færre lodssteder, hvilket afspejles i taksterne for året 1883, der ses nedenfor.

Lodspengene for steder i de i Tabellerne Nr. 2 til 4 nævnte og Nykøbing Mors beregnes efter for den i Længde nærmest tilsvarende Lodsnings efter Forholdet imellem dennes Længde og den foretagne Lodsnings Længde. Hjemreisepengene fra fraliggende Steder imellem de i Tabellerne Nr. 2 til 4 nævnte og Nykøbing Mors erlægges forholdsvis efter de paa Tabellen for hjemreisepenge anførte. Landsætning af Lods fra andet Lodseri ved særlig tilkaldt lodsbaad andrager 2 kr. om sommeren og 2,50 kr. om vinteren.

Tabeller for Lodspenge.

Drag- tig- hed.	Lod- gan- ende.	Nr. 1.				Nr. 2.				
		Til Sømands Indløst til eller fra Sømand.				Fra Kystbygd til Vagter Strande.				
50 Lods og der- over.	Lod.	Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		
		kr.	Ø.	kr.	Ø.	kr.	Ø.	kr.	Ø.	
	1-5	1	40	1	87	6	-	8	-	
	6	1	68	2	24	7	20	9	60	
	7	1	96	2	61	8	40	11	20	
	8	2	24	2	99	8	60	12	60	
	pr. 1/2 løst.	-	28	-	37	1	20	1	60	
under 50 Lods.	Lod.	Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		
		kr.	Ø.	kr.	Ø.	kr.	Ø.	kr.	Ø.	
		1-5	1	65	1	40	4	50	6	-
		6	1	26	1	68	5	10	7	50
7	1	47	1	98	6	30	8	40		
8	1	68	2	24	7	20	9	60		
	pr. 1/2 løst.	-	21	-	28	-	30	1	50	

Tabeller for Lodspenge.

Drag- tig- hed.	Lod- gan- ende.	Nr. 3. Fra Kystbygd til				Nr. 4.				
		Skibet, Skibe eller Stræer.				Hjærbøt, Skuls, Lemvig eller Ishørens Kanal.				
50 Lods og der- over.	Lod.	Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		
		kr.	Ø.	kr.	Ø.	kr.	Ø.	kr.	Ø.	
	1-5	10	20	13	60	11	60	15	47	
	6	12	24	16	32	13	92	18	56	
	7	14	28	19	04	16	24	21	65	
	8	16	32	21	76	18	56	24	75	
	pr. 1/2 løst.	2	01	2	72	2	32	3	69	
under 50 Lods.	Lod.	Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		
		kr.	Ø.	kr.	Ø.	kr.	Ø.	kr.	Ø.	
		1-5	7	65	10	20	8	70	11	60
		6	9	18	12	24	10	44	13	52
7	10	71	14	28	12	18	16	24		
8	12	24	16	32	13	92	18	56		
	pr. 1/2 løst.	1	63	2	04	1	74	2	32	

Hjemreisepengene til Kystbygd andrager

	kr.	Ø.
fra Vagter	8	75
— Skibet	3	50
— Skibe	3	"
— Stræer	5	"
— Hjærbøt	5	25
— Skuls	4	75
— Lemvig	7	25
— Ishørens Kanal	4	50